

Yılmaz, B. (2013). *Halk kütüphaneleri: Araştırmalar ve Görüşler*. Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesi. 624s.; 24 cm. Kaynakça bölüm sonlarında. ISBN: 978-975-6351-43-7

Book Review

Public libraries: Studies and opinions

This book which is a compilation of previously published (1989-2013) articles, personal opinions, observations and translations of the author underlines the significance of public libraries. While some of the articles belong to the author himself, the rest are joint works. As public libraries are discussed in all its parts, this book is believed to be an easy accessible and well-coordinated source for researchers.

Halk kütüphaneleri, bir toplumda yaşayan bireylerin okuryazarlık, eğitim ve kültür düzeylerinin yükseltilmesi; dolayısıyla ülkenin gelişmesi açısından büyük önem taşıyan kuruluşlardır. Halk kütüphanelerinin en önemli özelliklerinden biri hiçbir ayırım gözetmeden her bireye eşit şekilde ve ücretsiz hizmet sunmasıdır. Bu konuda literatürün güçlendirilmesi bu alandaki sorunların çözümüne yardımcı olacak, ayrıca diğer araştırmalara da destek olacaktır. Halk kütüphaneleri konusunda Türkiye’de otorite akademisyenlerden birisi sayılan Prof. Dr. Bülent Yılmaz, kitabın “Önsöz” kısmında, halk kütüphanelerinin birey-toplum açısından ne ifade ettiğini maddeler halinde sıralamıştır. Bu maddeler arasında en çarpıcı olanlardan bazıları halk kütüphanelerinin “*toplumsal gelişmenin göstergesi, demokratik gelişmişliğin ölçütü, kültürel gelişmenin zorunlu kurumu, eğitimin organik bileşeni, sığınma ve rahatlama alanı, ‘aydınlanmacı yaklaşımın ürünü’*” olması belirlemeleridir.

Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi öğretim üyesi Prof. Dr. Bülent Yılmaz tarafından kaleme alınan kitap, kendisinin 1989-2013 yılları arasında yayımlanan ve halk kütüphanelerine ilişkin makale, kişisel görüş, gözlem yazıları ve çeviri metinlerden oluşmaktadır. Makalelerin bir kısmı ortak çalışma niteliğindedir. Halk kütüphanelerinin birçok yönüyle ele alındığı kitap, bu alanda çalışan araştırmacılar ve diğer ilgili kişiler için literatürün son derece zayıf olduğu böyle bir konuda önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Kitap bölümleri konularına göre genelden özele sıralanmaktadır. Her bölüm birbiriyle ilgili makale ve görüş yazılarını içermektedir. Dolayısıyla, kitap sistematik bir yapıdadır.

Dört bölümden oluşan kitabın “Kuramsal Yaklaşım” adlı ilk bölümünde on iki makale ve görüş yazısı bulunmaktadır. Bu bölümde halk kütüphaneleri kuramsal ve kavramsal bir çerçevede ele alınmış, konunun sosyolojik temellendirilmesi yapılmıştır. Bu nedenle diğer bölümlere göre konuya daha genel yaklaşımıştır. Halk kütüphanelerinin okuma alışkanlığı üzerindeki rolü, halk kütüphaneleri ve istatistik ilişkisi, halk kütüphaneleri ile demokrasi, sivil yönetim ve çok kültürlülük kavramları arasındaki bağ da bu bölümde okuyucuya sunulan konular arasındadır.

“Türkiye Üzerine Araştırmalar ve Görüşler” adlı ikinci bölümde otuz makale ve görüş

yazısı bulunmaktadır. Bu bölüm Türkiye’deki halk kütüphanelerini çeşitli yönleriyle ele alan çalışmalardan oluşmaktadır. Çalışmalarda, Türkiye’deki halk kütüphaneleri hem kendi içinde değerlendirilmiş hem de Avrupa Birliği ülkeleri ile karşılaştırmalı bağlamda ele alınmıştır. Halk kütüphanelerinde çalışan kütüphaneciler ve halk kütüphanelerinden yararlanan kullanıcılar da farklı çalışmalarda çeşitli açılardan ele alınmıştır. İnternetin halk kütüphaneleri ve kullanıcıları üzerinde yarattığı etki üzerine de bir makale yer almaktadır.

“Gözlemler” adlı üçüncü bölümde beş yazı vardır. Bu bölümde yazar çeşitli ülkelerde (Almanya, İngiltere, Avusturya, Yunanistan) ziyaret ettiği halk kütüphanelerine ilişkin gözlemlerini paylaşmaktadır. Bu bölüm de halk kütüphanelerinin Türkiye’deki durumunu bu ülkelerdeki halk kütüphaneleriyle karşılaştırmak, dünyada bu konudaki yerimizi görmek ve gelişmeleri izlemek açısından çok yararlıdır.

“Çeviri Metinler” adlı son bölümde ise Türkçeye kazandırılan ve alan için temel oluşturacak önemde iki kaynak yer almaktadır. Bunlar: *IFLA/UNESCO Halk Kütüphanesi Bildirgesi* ve *Buckinghamshire İlçe Kütüphanesi Hizmetleri Kullanıcı Sözleşmesi* dir.

Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesi tarafından yayımlanan kitaptaki dört bölüm halk kütüphanelerinin farklı yönlerini ele alsa da kitabın amacı, halk kütüphanelerini çeşitli açılardan kuramsal boyutlarıyla değerlendirmek ve halk kütüphanecileri ve konuyla ilgilenen araştırmacılar için kaynak bir eser ortaya koymaktır. Kitap, aynı zamanda, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencilerine yol gösterir niteliktedir. Halk kütüphanelerinin hak ettiği yeri bulamadığı ülkemizde elimizdeki kitap ve bu konuda yaratılacak diğer eserler kamuoyunda konunun önemi ile ilgili farkındalığı artırması açısından oldukça değerlidir.

Araş. Gör. Nilay Cevher
Hacettepe Üniversitesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
nilaycevher@hotmail.com